

Aleg. 69.

S p r a w o z d a n i e

Wydziału krajowego w przedmiocie petycyi gminy Olszanik o pokrycie z funduszu krajowego kosztów utrzymania w Wiedniu sierót Maryi i Pauliny Andruchów.

Wysoki Sejmie!

Uchwałą z dnia 29. listopada 1890 r. przekazał Wysoki Sejm Wydziałowi krajowemu do załatwienia między innymi także petycję gminy Olszanika powiatu samborskiego, o przyjęcie na fundusz krajowy kosztów utrzymania w Wiedniu Maryi i Pauliny Andruchów.

Sprawę tę zbadał Wydział krajowy dokładnie za pośrednictwem samborskiego Wydziału powiatowego, na podstawie aktów tamtejszego c. k. Starostwa, a zarazem uchwalił na radzie 21. listopada 1891 r. LW. 49.291 ze względu na znacznieszą sumę, o którą chodzi, przedstawić sprawę Wysokiemu Sejmowi do decyzji.

Z przeprowadzonej w tym przedmiocie korespondencji okazało się, co następuje:

Jan Andruchów, urodzony w Olszaniku 1805 r., został 1827 r. asenterowany do służby wojskowej, więcej do Olszanika nie wrócił i w różnych przebywał miejscowościach; był do roku 1843 w czynnej służbie, a następnie jako inwalida w zakładzie w Tyrnau i we Lwowie, gdzie umarł 1866 r.

W roku 1845 urodził mu się ze ślubnego małżeństwa syn, Wilhelm Andruchów, który początkowo przebywał w Tyrnau a następnie w Wiedniu, tam się ożenił i miał kilkoro dzieci, między nimi także Maryę i Paulinę, o których koszta utrzymania Magistrat wiedeński upomina się u gminy Olszanika.

Gdy bowiem Wilhelm Andruchów wydalil się z Wiednia w roku 1866, niewiadomo dokąd a żona jego Katarzyna umarła w Wiedniu w szpitalu, wziął Magistrat wiedeński sieroty Maryę i Paulinę Andruchów na utrzymanie.

Zawiadomione o tem c. k. Starostwo w Samborze wezwalo gminę Olszanik, by sieroty obie, jako tamże przynależne, odebrała z Wiednia.

Wezwanie to oparło c. k. Starostwo na tej okoliczności, że gmina z okazji leczenia Katarzyny Andruchów, matki powyższych sierót, w szpitalu wiedeńskim wydała dla niej świadectwo ubóstwa i przynależności dnia 23 sierpnia 1886 roku.

Tymczasem gmina, wezwana do zajęcia się losem Maryi i Pauliny Andruchów, zaprzeczyła ich przynależności, a nawet zakwestyonowała ważność świadectwa przynależności, wydanego 23 sierpnia roku 1886 dla leczonej w szpitalu w Wiedniu Katarzyny Andruchów.

Dlatego wdrożyło c. k. Starostwo dochodzenie przynależności Wilhelma i Katarzyny Andruchów i wynikiem tego dochodzenia było orzeczenie c. k. Starostwa z 12. stycznia 1889 l. 538.

W rozporządzeniu tem orzekło c. k. Starostwo, że Katarzynie i jej dzieciom Paulinie i Maryi przysługuje prawo przynależności do gminy Olszanika, „ponieważ Wilhelm Andruchów, ojciec tych sierót aż do pełnoletności swej t. j. do roku 1869, przez głowę ojca Jaua, prawo przy-

należności do gminy Olszanika zachował, a po roku 1869 w myśl ustawy o prawie swojczyzny z roku 1863 prawo przynależności do innej gminy nabyć mógł tylko sposobem wyraźnego nadania", a to nie nastąpiło.

Zarazem wezwało c. k. Starostwo w powyższem rozporządzeniu z 12. stycznia 1889 roku l. 538 jeszcze raz gminę do odebrania dzieci z Wiednia i do wyrównania rachunku kosztów ich utrzymania.

Gmina nie wniosła nawet rekursu przeciw powyższemu orzeczeniu, lecz dzieci nie zabierała, przez co urosły koszta za czas od 12. maja 1886 roku do 15. marca 1891 roku do kwoty 930 zł. 67 ct. a. w.

Jeżeli do chwili otrzymania tego orzeczenia z 12. stycznia 1889 roku l. 538 mogła gmina mieć wątpliwość, czy na niej ciąży obowiązek zabrania sierót z Wiednia, albowiem ich przynależność nie była przez dochodzenie władz stwierdzoną, to po wydaniu powyższego orzeczenia przez c. k. Starostwo powinna była gmina albo uznać słusność tego orzeczenia i zabrać dzieci, albo nie znać słusności i rekurować. Nie uczyniła ani jednego, ani drugiego i lekkomyślnie spowodowała wzrost pretensyi Magistratu wiedeńskiego do kwoty 930 zł. 67 ct. a. w. Wydział powiatowy relacyę z 24. października 1891 roku l. 1787 (do LW. 49.291/91) popierając petycyę gminy, kreśli w sposób następujący stosunki finansowe gminy:

Olszanik jest gminą małą, posiada zaledwie 330 morgów pastwisk w ziemi glinkowatej i 27 morgów lasu, a właściwie krzaków.

Majątek ruchomy wynosi: a) 800 zł. w obligach, b) 1028 zł. kapitału zarodowego w powiatowej kasie pożyczkowej.

Odsetki od kapitałów ad a) i b) służą na częściowe pokrycie potrzeb gminnych, a dla zupełnego zaspokojenia takowych nakłada Rada 8% dodatki, na dotacyę nauczyciela i potrzeby szkoły 13%.

Mieszkańcy tej gminy posiadają grunta liche i żyją przeważnie z zarobku.

Ponieważ przeto Olszanik nważany być musi jako gmina niezamożna i wobec tego, że do wydania orzeczenia c. k. Starostwa samborskiego z 12. stycznia 1889 l. 538 mogła gmina mieć wątpliwość o przynależności Andruchów i obowiązku swoim odebrania dzieci na wychowanie, byłoby rzeczą słuszną, przyjść gminie w pomoc, płacąc z funduszu krajowego 530 zł. jako część pretensyi gminy miasta Wiednia za czas od 12. maja 1886 roku do 16. lutego 1889 roku t. j. licząc jeszcze cztery tygodnie od chwili otrzymania przez gminę orzeczenia c. k. Starostwa z 12. stycznia 1889 roku l. 538; w tym bowiem przeciągu czasu mogła była dzieci odebrać i dalszym zapobiedz kosztom.

Resztę w kwocie 400 zł. 67 ct. będzie musiała gmina sama ponieść.

Dłatego Wydział krajowy wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Na spłacenie kosztów utrzymania w Wiedniu Maryi i Pauliny Andruchów za czas od 12. maja 1886 roku do 15. lutego 1889 roku wstawia się do rubr. XVII. funduszu krajowego jako wydatek nadzwyczajny kwotę 530 zł. w. a.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

We Lwowie dnia 23. lutego 1892.

Marszałek krajowy:

Sanguszko w. r.

Sprawozdawca:

Dr. Franciszek Hoszard w. r.

Członek Wydziału krajowego.